

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНА БАЗА ТА НАУКОВО-ТЕХНІЧНИЙ ПРОГРЕС В АГРАРНОМУ ВИРОБНИЦТВІ.

Поливаний А. Д.

Мікуліна М.О.к.е.н., доцент

¹Сумський національний аграрний університет, м. Суми, Україна.

Постановка проблеми. Розглянути науково обґрунтовані пропозиції щодо матеріально-технічної бази, що є найважливішою складовою частиною продуктивних сил і має багатогранне значення в розвитку аграрного виробництва.

Основні матеріали дослідження. Матеріально-технічна база аграрного підприємства - це сукупність засобів і предметів праці, які використовуються в сільськогосподарському виробництві.

У складі матеріально-технічної бази аграрних підприємств першорядну роль відіграють засоби виробництва. До них належать: - земля як головний засіб сільськогосподарського виробництва; - трактори, мотори комбайнів, автомобілі, стаціонарні двигуни, електросилові установки і робоча худоба. Ці елементи матеріально-технічної бази складають енергетичні ресурси підприємства. Силові машини безпосередньо не впливають на предмети праці, але їх роль у розвитку продуктивних сил сільського господарства надзвичайно велика; - сільськогосподарські машини і знаряддя, обладнання тваринницьких ферм і машини для приготування кормів, інші робочі машини, які застосовуються в сільськогосподарському виробництві, електромережі, водопроводи.

Робочі машини є основою виконання всіх робіт у рослинництві і тваринництві, а також у галузях первинної переробки сільськогосподарської продукції; - виробничі приміщення та споруди, транспортні засоби і дороги; - продуктивна худоба і птиця; - корми, насіння, органічні і мінеральні добрива, засоби хімізації рослинництва і тваринництва, а також інші засоби виробництва в аграрних підприємствах.

Структура матеріально-технічної бази аграрних підприємств постійно вдосконалюється, зокрема у напрямі збільшення використання засобів механізації, високопродуктивних сортів рослин і порід тварин, мінеральних і органічних добрив, застосування гербіцидів та біостимуляторів тощо. Все це спрямовано на підвищення родючості землі, що зумовлює збільшення виробництва сільськогосподарської продукції та підвищення ефективності функціонування аграрних підприємств.

Матеріально-технічна база сільського господарства має речові і структурні особливості, зумовлені відмінностями в технології

сільськогосподарського виробництва, різним поєднанням природних і технічних факторів:

1. Найважливішою складовою частиною матеріально-технічної бази аграрного підприємства є земля - головний засіб сільськогосподарського виробництва. Земельні угіддя, які використовуються у сільськогосподарському виробництві, називаються сільськогосподарськими угіддями. Вони включають рілля, сіножаті, пасовища та багаторічні насадження.

2. Матеріально-технічна база сільського господарства значно залежить від природних умов і характеризується зональними особливостями сільськогосподарського виробництва.

3. Матеріально-технічна база сільськогосподарських підприємств формується і розвивається з урахуванням сезонного характеру виробництва. У зв'язку з цим значна кількість сільськогосподарських машин і знарядь використовується протягом нетривалого періоду, створюються відповідні запаси насіння, кормів та інших засобів. Це потребує додаткових витрат і впливає на ефективність використання матеріально-технічних засобів.

4. Невід'ємною складовою частиною матеріально-технічної бази сільського господарства є живі організми - продуктивна і робоча худоба, молодняк тварин, птиця, багаторічні насадження тощо. В сільськогосподарському виробництві тісно переплітаються економічні і біологічні процеси.

5. Складовою частиною матеріально-технічної бази є засоби виробництва, які створюються безпосередньо в сільському господарстві (продуктивна худоба, корми, насіння, органічні добрива).

Навіть за високого рівня оснащення аграрних підприємств засобами промислового виробництва, але нестачі або низькій якості засобів виробництва, відтворюваних у сільському господарстві, продуктивність рослинництва і тваринництва знижуватиметься.

Висновки. Таким чином, дослідження показують, що удосконалення матеріального і технічного забезпечення АПК має ґрунтуватись: на реформуванні відносин власності ремонтно-транспортних і постачальницьких підприємств; створенні розгалуженої мережі посередницьких підприємств, розташованих поблизу своїх споживачів; розвитку прямих зв'язків між виробниками та споживачами матеріальних і технічних засобів. Посередниками на селі мають стати створені на базі РТП, райагропостачів технічні центри та універсальні дилерські контори заводів на основі різних форм власності, які візьмуть на себе функції і відповідальність: за постачання не тільки нової техніки, а й запасних частин, матеріалів і обладнання; організацію гарантійного ремонту, технічного обслуговування сільськогосподарської техніки протягом усього періоду її експлуатації; відновлення та продаж частково спрацьованих

машин; забезпечення матеріалами відповідно до необхідного асортименту і строків використання; надання техніки в оренду і прокат; виконання окремих робіт і послуг.

Список використаних джерел

1. Поливаний А.Д., Мікуліна М.О. Логістична концепція транспортних підприємств//Матеріали Всеукраїнської студентської наукової конференції (11-15 листопада 2019).-Суми 2019. С.270

2. Мікуліна М. О. Вплив схем розвантаження комбайна на показники використання транспортного засобу [Електронний ресурс] / М. О. Мікуліна, Г. І. Барабаш, А. Д. Поливаний // The 5th International scientific and practical conference «Science and education : problems, prospects and innovations», (February 4-6, 2021). – Kyoto : CPN Publishing Group, 2021. – P. 691-699.

3. Мікуліна М. О. Екологічні проблеми агропромислового комплексу [Електронний ресурс] / М. О. Мікуліна, А. Д. Поливаний // Збірник тез доповідей по матеріалах Міжнародної науково-практичної конференції «Гончарівські читання» присвяченої 92-річчю з дня народження доктора сільськогосподарських наук, професора Гончарова Миколи Дем'яновича, (Суми, 25 травня 2021 р.) / Сумський національний аграрний університет. – Суми, 2021. – С. 210-211.

4. Мікуліна М. О. Використання супутникових даних в сільському господарстві [Електронний ресурс] / М. О. Мікуліна, А. Д. Поливаний // Збірник тез доповідей по матеріалах I Міжнародної науково-практичної конференції молодих учених «Технічне забезпечення інноваційних технологій в агропромисловому комплексі» Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного, (Мелітополь, 01-26 лютого 2021 р.). – Мелітополь, 2021. – С. 33-34.

5. Мосіюк П.О. Економіка і організація аграрного сервісу [Текст] : підручник для студ. екон. спец. вищих аграрних закл. освіти III-IV рівнів акредитації / П. О. Мосіюк [та ін.] ; ред. П. О. Мосіюк. - К. : ІАЕ УААН, 2011.С. – 501.

6. Тарасенко Г.С. Організація сільськогосподарського виробництва [Текст] : підручник для студ. екон. спец. вищих аграрних закладів освіти III-IV рівнів акредитації / Г. С. Тарасенко [та ін.] ; ред. Г. С. Тарасенко [та ін.]. - К. : [б.в.], 2010. - 446 с.

7. Хорунжий М.Й. Організація агропромислового комплексу [Текст] : підруч. / М. Й. Хорунжий ; Київський національний економічний ун-т. - К. : КНЕУ, 2011.С. – 382.